

RIKTLINJER FÖR DOSEXPEDIERADE LÄKEMEDEL

Dalarna, Gävleborg, Sörmland, Uppsala, Värmland, Västmanland, Örebro

SYFTE

Syftet med riktlinjerna är att skapa en säker överföring av information mellan kontaktperson, förskrivare, vårdpersonal och apotek. Riktlinjerna omfattar inte slutenvårdsdos eller privatfinansierad dos.

På varje vårdenhets ska riktlinjerna kompletteras med lokala rutiner och göras kända för och efterföljas av all personal.

VAD ÄR DOSEXPEDIERADE LÄKEMEDEL?

Dosexpedierade läkemedel är ett stöd för patient/sjuksköterska vid hantering av läkemedel. De läkemedel som ska tas vid ett och samma tillfälle dispensereras i en påse märkt med namn, personnummer, datum och intags-tid. På påsen framgår även vilka läkemedel som finns i påsen.

De läkemedel som inte kan ligga i dospåsar t.ex. vid behovs läkemedel eller flytande läkemedel ordineras som hel förpackning och kan hämtas ut på apotek alt. beställas hos dosleverantören.

Dosexpediering inkluderar dosdispenserade läkemedel och eventuella helförpackningar. Samtliga förskrivningar till en dospatient görs i Pascal.

FÖRUTSÄTTNINGAR

- Patienten har en stabil och regelbunden medicinering.
- Att annat stöd för att klara läkemedelshanteringen har prövats/övervägts.
- Att ansvarig läkare bedömer att patienten behöver hjälp med läkemedelshanteringen.

Beslut om dosdispenserade läkemedel ska ske i samråd mellan patient/kontaktperson och patientens huvudansvarige läkare.

LEVERANS

Leverans sker var 14:e dag, vid särskilda skäl kan sju dagars-period väljas.

Leverans sker antingen till angivet uthämningsställe (t.ex. apotek) eller direkt till vårdenhet. Leveransen ska kvitteras vid mottagandet. Vårdenheten ansvarar för att dosapoteket har korrekt leveransadress. Adressändringar görs i första hand via elektronisk blankett på [Apotekstjänsts hemsida](#). Det är även möjligt att skicka meddelande i Pascal.

AKTIV ELLER VILANDE

Om patientens produktion av dospåsar ska vara vilande anges det i Pascal under fliken patientinformation. För detaljer se handboken för [Pascal](#) på Ineras hemsida. Återaktiveras dos före stopptiden erhålls nya påsar vid nästa ordinarie leverans.

AVSLUTA DOSPATIENT

Om patienten ska avslutas dvs. inte ska erhålla dospåsar längre, avslutas patienten i Pascal. För detaljer se handboken för [Pascal](#) på Ineras hemsida. Obs! Vid avregistrering kan en utskrift av patientens läkemedelslista via Pascal vara ett nödvändigt underlag inför förskrivning av nya recept.

FÖRNYELSE AV RECEPT

En förskrivning är giltig i ett år om inte kortare giltighetstid angivits. Dosapoteket skickar ut påminnelse om förnyelse av recept tillsammans med leverans av dospåsar när det är 2 månader, 1 månad kvar av receptets giltighet, samt vid sista fullständiga dosleverans. Det är dospatientens och kontaktpersonens ansvar att kontakta vården för att få receptet förnyat.

RECEPTLISTOR DOS

Patientens samtliga förskrivningar finns samlade i Pascal. Man kan göra 2 olika typer av utskrifter från Pascal:

Receptutskrift Pascal, en utskrift från Pascal, i första hand till för vårdpersonalens åtkomst till patientens aktuella förskrivningar.

Förteckning recept (äldre benämning dosrecept), är den lista som skickas med leveransen av dospåsar från Apotekstjänst.

Utskrifter kan snabbt bli inaktuella, för att vara säker på hur den aktuella listan ser ut behöver man gå in i Pascal.

DOSSORTIMENT

Dossortimentet följer, i möjligaste mån, läkemedelskommittéernas rekommendationer. Aktuell dispenserbart sortiment framgår i Pascal, samt finns sökbar på [Apotekstjänsts hemsida](#).

DOSPÅSAR

Ordinationsändringar görs i första hand till nästa ordinarie leverans, akuta ändringar görs när det är medicinskt motiverat.

Till nästa ordinarie leverans

För att nya/ändrade förskrivningar ska ingå i nästa ordinarie leverans ska förskrivningen göras före kl. 13.00 angiven stoppdag (information om tid och dag för aktuell patient finns i Pascal).

Akuta läkemedelsförändringar

Om *insättningsdatum* infaller innan nästa ordinarie dosperiod och om påsar ska akutproduceras markeras "Akutproduktion" i Pascal. Tilläggspåsar (komplement till de befintliga påsarna) alternativt ersättningspåsar levereras tills nästa ordinarie dosperiod inträffar.

Om ett *utsättningsdatum* är tidigare än pågående dosperiod och ersättningspåsar behövs ska "Akutproduktion" markeras. Ersättningspåsar levereras.

Stoptider

Akuta förskrivningar
Före kl. 13.00 (vardag) dag 1
Levereras (vardag) dag 2
Första dosintag dag 3

HELFÖRPACKNINGAR

Till nästa ordinarie leverans

Helförpackningar som beställs innan stopptid, samlevereras med dospåsarna.

Akut beställning

Akut beställning av helförpackning som beställts före kl. 13.00 (vardagar) levereras inom 1-2 arbetsdagar mot leveransavgift.

Behövs läkemedel tidigare än så ska expedition ske på lokalt apotek. Observera att lokalt apotek kräver fullmakt för att någon annan än dospatienten själv ska kunna hämta helförpackningen.

DOSPATIENT PÅ SJUKHUS

Inskrivning

Aktuella förskrivningar finns i Pascal. Vid förväntad längre tids sjukhusvistelse kan patienten sättas vilande i Pascal.

Utskrivning

Utskrivande läkare ansvarar för att aktivera dosdispensering och att alla läkemedelsförändringar förskrivs via Pascal, eventuellt kan akutproduktion krävas.

Patienten ska också förses med en aktuell läkemedelslista.

Meddela dosapoteket om ev. byte av vårdenhet/boende, via [Apotekstjänsts hemsida](#) eller i Pascal.

Patienten ska förses med läkemedel från vårdenhet så att det räcker tills nästa dosleverans.

AVVIKELSER

Avvikelse ska rapporteras enligt vårdgivarens rutiner. För avvikelser som kan relateras till dosapoteket ska detta rapporteras elektroniskt via [Apotekstjänsts hemsida](#).

INFORMATION OCH KONTAKTUPPGIFTER

Riktlinjer och övrig information om dosdispenserade läkemedel, samt information om Pascal finns tillgänglig på respektive regions hemsida samt på [Ineras hemsida](#).

HÖGKOSTNADSSKYDD

Samma regler gäller för dosdispenserade läkemedel som för övrig receptförskrivning.

Ansvarsfördelning

FÖRSKRIVAREN ANSVARAR FÖR ATT:

- Tillsammans med patient besluta om dosdispenserade läkemedel är lämpligt.
- Notera i patientjournalen att patienten har dosexpedierade läkemedel om journalsystemet så kräver.
- När patienten saknar sköterskekontakt, säkerställa att fliken "Patientinformation" i Pascal uppdateras.
- Den läkare som sätter in patienten på dosdispenserade läkemedel är ansvarig för att samordna (vid behov kontakta andra förskrivare) patientens läkemedelsbehandling.
- Varje förskrivare ansvarar för att förskriva/förlänga/avsluta sina ordinationer om remittering ej sker till annan vårdgivare, på samma sätt som vid annan receptförskrivning. Specialistläkemedel, dvs. läkemedel för behandling av sjukdom som inte sköts av primärvården, ska förskrivas och följas upp av ansvarig specialist.
- Informera om läkemedelsförändringar till ansvarig sjuksköterska
- Årligen gå igenom läkemedelsbehandlingen (läkemedelsgenomgång).
- Avsluta dosdispensering om den inte längre behövs eller om medicineringen är instabil.
- Informera kontaktperson om dennes ansvar enligt nedan.

SJUKSKÖTERSKAN ANSVARAR FÖR ATT (när kommunen ansvarar för läkemedelshanteringen):

- Kontrollera läkemedel och Receptutskrift Pascal vid läkemedelsförändringar enligt lokal rutin.
- Under fliken "Patientinformation" ange aktuellt telefonnummer och arbetsplats till ansvarig sjuksköterska/kontaktperson.
- Meddela förskrivare när dosapoteket påminner om behov av förnyelse av patientens recept.
- Avsluta dos i Pascal om patienten är avliden.
- Säkerställa att fliken "Patientinformation" i Pascal uppdateras.

- Meddela dosapoteket om byte av vårdenhet/adressändring.
- Meddela mottagande vårdenhet att patienten har dosexpedierade läkemedel vid byte av vårdform.

KONTAKTPERSONEN (patienten själv, närstående eller sjuksköterska)

ANSVARAR FÖR ATT:

- Information som kommer från dosapoteket gällande patientens recept kommer patienten till del
- Beställa helförpackningar.
- Meddela förskrivare när dosapoteket påminner om förlängning av patientens recept.
- Meddela dosapoteket vid adressändring

MAS (KOMMUNEN) ANSVARAR FÖR ATT:

- Det finns lokala rutiner för hantering av patienter med dosexpedierade läkemedel.

VERKSAMHETSCHEF (REGIONEN) ANSVARAR FÖR ATT:

- Skapa rutiner som säkerställer att förskrivare, sjuksköterskor och övrig vårdpersonal har kunskap om och använder Pascal på ett patientsäkert sätt.

DOSAPOTEKET ANSVARAR FÖR ATT:

- Förteckning recept sänds ut tillsammans med leverans av dospåsar i samband med läkemedelsförändringar.
- Tillsammans med leverans av dospåsarna skicka en påminnelse 2 månader innan någon av de dosdispenserade förskrivningarna är väg att gå ut i giltighetstid, samt vid sista dosleveransen.
- Tillsammans med helförpackningar skicka information om utgångsdatum och slutexpedierade recept, under förutsättning att helförpackning expedierats av dosapoteket.